

LANNOO'S
REISBOEK
WORLD
TREKKING

LANNOO'S
REISBOEK
WORLD
TREKKING

De 50 spectaculairste wandelroutes ter wereld

Inhoud

Europa	12	Italië: Cinque Terre	84	Namibië: Sossusvlei	164
IJsland: Laugavegur	14	Sardinië: Selvaggio Blu	90	Zuid-Afrika: oversteek van	
Zweden: Kungsleden	20	Spanje: Sint-Jacobsroute	96	de Drakensbergen	170
Schotland: West Highland Way	26	Mallorca: GR 221	104	Zuid-Afrika: Hoerikwaggo Trail	176
Wales: Pembrokeshire Coast Path	32	Corsica: GR 20	110		
Duitsland: Westweg/Zwarte Woud	38	Polen/Slowakije: Tatra-oversteek	118	Azië	182
Duitsland/Oostenrijk/Italië:				Jordanië: Petra/Wadi Rum	184
droompad München-Venetie	44	Afrika	124	China: Tijgersprongkloof	192
Oostenrijk: Adlerweg	52	Marokko: Djebel Toubkal	126	Tadzjikistan: Pamir	200
Alpenlanden: Via Alpina	58	Ethiopië: Simiengebergte	132	Pakistan: K2 Base Camp	206
Frankrijk/Italië/Zwitserland:		Kenia: Mount Kenya	140	Tibet: Tingri/Mount Everest	
Tour du Mont Blanc	64	Oeganda/Congo: Rwenzorigebergte	146	Base Camp	212
Frankrijk/Zwitserland: Haute Route	70	Tanzania: Kilimanjaro	152	Nepal: Annapurna Circuit	218
Italië: de Alta Via's in de Dolomieten	76	Namibië: Fish River Canyon	158	India: Stok Kangri	226

Inhoud

Bhutan: Snowman Trek	232	Argentinië: Fitzroy Trail	310
Indonesië: Rinjani	238		
Maleisië: Mount Kinabalu	244	Australië en Oceanië	316
Amerika	250	Australië: Great Ocean Walk	318
Canada: West Coast Trail	252	Tasmanië: Tasman Overland Track	324
VS: John Muir Trail	258	Nieuw-Zeeland: Milford Track	330
VS: Grand Canyon Rim to Rim	264	Nieuw-Zeeland: Routeburn Track	336
VS: Appalachian Trail	270		
Hawaiï: Kalalau Trail	278		
Colombia: Ciudad Perdida	284		
Peru: Inca Trail	290		
Chili: Torres del Paine Circuit	298		
Bolivia: Condoriri Trek	304	Register	342

Boven: de vulkaan Rinjani op het Indonesische eiland Lombok; blz. 2-3: in Landmanalagar, IJsland

Zweden

Het Kungsleden: van het nationaal park Abisko naar het natuurreservaat Vindelfjällen

Het volledige 'koningspad' is meer dan 400 kilometer lang en wordt opgedeeld in twee grote stukken, die allebei in adembenemend mooie landschappen liggen. Een van de mooiste trajecten loopt van Abisko naar Vakkotavare in het noordelijke gedeelte van de route.

INFORMATIE OVER DE ROUTE

Afstand: 440 km

Mooiste traject: 107 km

Duur: noordelijke gedeelte circa 26 tot 35 dagetappes

Hoogtemeters: 1124

Etappes:

- Abisko – Abiskojaure: 15 km
- Abiskojaure – Alesjaure: 20 km
- Alesjaure – Tjåktja: 13 km
- Tjåktja – Sälka: 14 km
- Sälka – Singi: 12 km
- Singi – Teusajaure: 24 km
- Teusajaure – Vakkotavare: 15 km
- Vakkotavare – Saltoluokta: 32 km
- Saltoluokta – Sitojaure: 20 km
- Sitojaure – Aktse: 13 km
- Aktse – Pårte: 24 km (inclusief 3 km per boot)

- Pårte – Kvikkjokk: 18 km
- Kvikkjokk – Tsielejkjakk: 15 km (inclusief 4 km per boot)
- Tsielejkjakk – Tjieggelvas: 20 km
- Tjieggelvas – Vuonatjviken: 31 km
- Vuonatjviken – Jåkkvik: 30 km (inclusief 22 km per boot)
- Jåkkvik – Pieljekaise: 9 km
- Pieljekaise – Adolfsström: 18 km
- Adolfsström – Sjnultje: 23 km
- Sjnultje – Råvfallsstugan: 25 km
- Råvfallsstugan – Ammarnäs: 21 km
- Ammarnäs – Aigerstugan: 8 km
- Aigerstugan – Servestugan: 19 km
- Servestugan – Tärnasjöstugan: 14 km
- Tärnasjöstugan – Syterstugan: 14 km
- Syterstugan – Viperskalsstugan: 12 km
- Viperskalsstugan – Hemavan: 12 km

Zweden is wellicht niet het eerste land waaraan wandelliefhebbers denken als ze op zoek gaan naar nieuwe wandelbestemmingen. Anderzijds weet bijna niemand dat in het land van Pippi Langkous meer dan vierhonderd wandelroutes werden uitgezet, die door het Zweedse bureau voor toerisme worden aangeprezen. De bekendste is vooral legendarisch bij langeafstandswandelaars en wordt beschouwd als een van de mooiste trails ter wereld: het Kungsleden. In het Nederlands betekent dit niets anders dan 'koningspad', hoewel eigenlijk niemand meer weet waar de naam precies vandaan komt. Misschien is het gewoon de enorme afstand van meer dan 400 kilometer die deze route een koninklijke erkenning verleent.

De oorsprong van de route gaat terug naar het eind van de 19de eeuw. Destijds werd een spoorwegtraject gepland voor het transport van erts en tegelijkertijd nam de reeds bestaande Zweedse toeristenvereniging de gelegen-

heid te baat om het Laplandse fjeld toegankelijker te maken voor bezoekers.

Reeds in 1920 werd het eenvoudige pad uitgerust met enkele hutten; het traject van Abisko tot Kvikkjokk was pas in 1926 klaar. Twee jaar later was voor het eerst officieel sprake van het 'Kungsleden'. De verlenging van de route tot in Hemavan konden de Zweden uiteindelijk in 1975 vieren.

De weg is opgesplitst in twee stukken, een noordelijk en een zuidelijk gedeelte. De meeste wandelaars kiezen voor de noordelijke route en vooral voor het 107 kilometer lange traject tussen Abisko en Vakkatovare, dat beschouwd wordt als het mooiste deel van de tocht.

Het landschap is langs de hele route overweldigend. In de bergen van Lapland varieert het landschap van alpien terrein en hoogvenen tot berkenbossen en diepblauwe meren die glinsteren in de zon. Drassige passages vergen uw aandacht en ook een goede conditie, vooral wanneer de paden niet begaanbaar zijn gemaakt met behulp van dikke planken. Zo nu en dan moet u een rivier doorwaden. Meren daarentegen vormen geen probleem: ofwel zorgen de inheemse Samen voor boottransfers ofwel ligt een roeiboot klaar aan de oever, met het dringende verzoek aan de wandelaars om de paddels ter hand te nemen.

De parkwachters en vooral de Samen vragen uit te kijken voor hun rendieren. De halfwilde dieren, die al heel lang door deze nationale minderheid worden gefokt, komt u overal tegen en ze schrikken makkelijk.

Ondanks de vaak lastige passages is het noordelijke Kungsleden ook geschikt voor beginners. De hellingen vallen mee en het uitgestrekte fjeldlandschap is van een betoverende schoonheid. De goed gemarkeerde weg loopt

Het bergriviertje bij Kiruna (boven) zorgt voor wat verfrissing, het Saltoluokta Fjällstation (midden) biedt u onderdak, en eenzaamheid vindt u in het Tjäktjavaggedal (onder).

door maar liefst vier nationale parken, die op de Werelderfgoedlijst van de Unesco werden gegroepeerd onder de naam 'Laponia': Abisko, Stora Sjöfallet, Sarek en Pieljekaise.

Wandelaars opteren het vaakst voor het traject van Abisko naar Nikkaluokta, vooral omdat dit stuk van de route goed geschikt is voor een iets kortere wandeltocht: voor een totale afstand van iets meer dan 100 kilometer hebt u zes tot zeven dagen nodig.

Het bergstation Abisko, vlak bij een dicht berkenbos in het gelijknamige nationale park, vormt het vertrekpunt van de tocht. Vooral de hoogvlaktes zijn indrukwekkend, want u treft veenlandschappen, meren en rivieren aan en – al naargelang van de weersomstandigheden – zelfs besneeuwde bergen. Dat het pad voornamelijk over rotsachtig terrein loopt, wordt ruimschoots goedge maakt door het buitengewone panorama.

Een vijftal hutten biedt de wandelaars onderdak, maar u kunt de hutten qua comfort echt niet vergelijken met Duitse of Oostenrijkse berghutten. Meestal zijn ze niet geëxploiteerd, en slechts af en toe is er een huttenwaard aanwezig, bij wie de uitgehongerde wandelaars enkele levensmiddelen kunnen kopen. De boodschap luidt dus: breng zelf voldoende eten en drinken mee! Anderzijds bestaan er inmiddels ook enkele hutten die wel kleine supermarkten lijken en waar u zo goed als alles vindt, van

trekkingrugzakken tot rendierfilets. Het is dus belangrijk om voor u aan de tocht begint precies te weten hoeveel eten en drinken u voor welke etappe nodig hebt – en wat u in de verschillende hutten al dan niet kunt krijgen. Per slot van rekening is het allesbehalve leuk om bij beter voorbereide wandelliefhebbers een beetje eten te moeten vragen! Water vindt u echter overal. Het water uit de beken is drinkbaar. Wie het zekere voor het onzekere wil nemen, kan een waterfilter gebruiken.

Een heel stuk einzamer en ook een beetje korter is het 360 kilometer lange zuidelijke Kungsleden, dat loopt van Storlien naar Sälen langs de grens met Noorwegen. Op deze route door de Zweedse provincies Jämtlands län en Dalarnas län geniet u van fantastische morenelandschappen van het Rogengebied, alpiene fjeldregio's en uitgestrekte moerasgebieden. Het pad loopt ook door dennen- en berkenbossen. Voor veel wandelaars is deze route bijna even mooi als het noordelijke Kungsleden, ze is alleen wat rustiger. En net dat is het wat veel wandelaars langs deze niet minder fraaie zuidelijke route zoeken.

Dat een rendier af en toe uw wandelpad kruist, is geen ongewone gebeurtenis (onder). Op het wondermooie Kungsleden (rechts) kunt u ook in de vrije natuur kamperen.

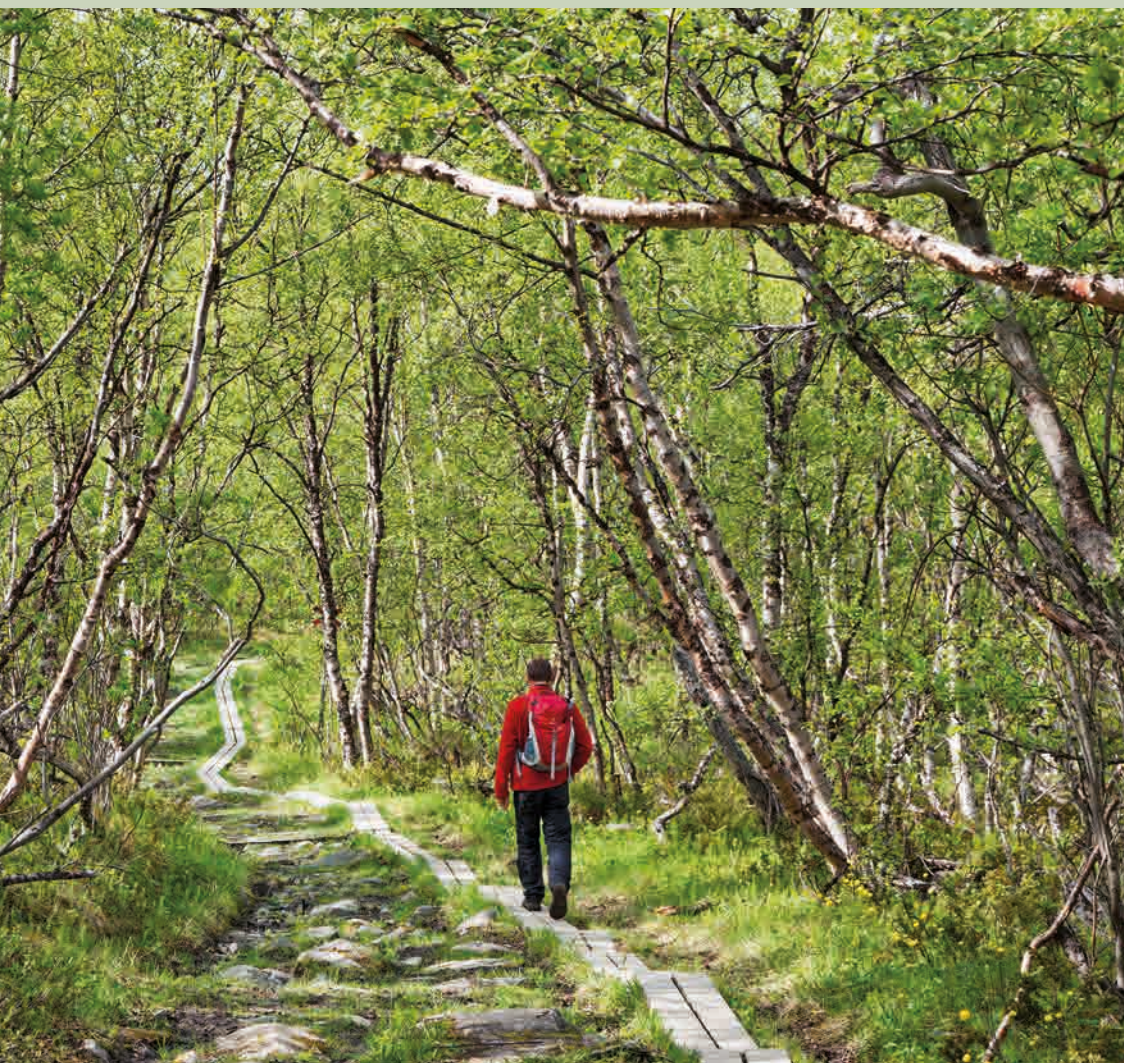

Rendieren

Het rendier, een noordse hertensoort, wordt al heel lang door de Samen gefokt en gedomesticeerd. Deze dieren kunnen aanspraak maken op enkele superlatieven. Ze behoren tot de meest noordelijk levende zoogdieren – hoe noordelijker, hoe kleiner de ondersoort: het kortbenige spitsbergenrendier is amper half zo groot als het grootste toendrarendier. Van alle landzoogdieren leggen de rendieren de grootste afstanden af: om te ontsnappen aan de zeer koude winters leggen wilde rendieren tot 5000 kilometer per jaar af. De rendieren in Lapland zijn gedomesticeerd of halfwild. Ze leven in de bossen en trekken tijdens de zomer de bergen in, begeleid door de Samen, die hen al eeuwenlang hoeden. Tegenwoordig gebruiken veel Samen sneeuwscooters om hen te volgen. Rendieren zijn overigens de enige hertensoort waarvan ook het vrouwtje een gewei draagt.

Slechts één soort herten kon de mens in de loop van duizenden jaren domesticeren: het rendier; zonder dit dier hadden volkeren als de Samen nooit kunnen overleven in de Arctische gebieden.

Nationaal park Abisko

Zweeds-Lapland, het noordelijkste deel van het land, beslaat een derde van de totale oppervlakte van Zweden. Dit uitgestrekte gebied is van een haast melancholische schoonheid en bijna helemaal verlaten. Alleen de rendierkuddes van de Samen vinden in dit schrale rijk van de middernachtszon voldoende voedsel: al duizenden jaren bevolken de Sámi of Samek ('moerasmensen'), zoals de Lappen zichzelf noemen, de noordelijkste regio's van Scandinavië. Traditioneel trekken ze met hun reusachtige rendierkuddes door de dunbevolkte streek en leggen zo elk jaar honderden kilometers af. Hier, ongeveer 200 kilometer ten noorden van de poolcirkel, in het Zweeds-

Noorse grensgebied, bevindt zich ook het nationaal park Abisko, een van de negen Zweedse nationale parken die in 1909 als eerste in Europa werden opgericht. Het park staat bekend om zijn rijke bergflora en bekoorlijke fjeldlandschap. In de amper 77 km² grote 'Arctische kruidentuin' begint het 'koningspad', dat vanaf hier in zuidelijke richting door de Zweedse bergen loopt.

In het nationaal park Abisko zorgt de natuur voor kleurrijke taferelen, alvorens de duisternis van de Scandinavische winter weer de scepter zwaait. Hier baant de heldere rivier de Abiskojåkka zich een weg door de rotsen.

INFORMATIE OVER DE TOCHT

Heen- en terugreis: naar het noordelijke Kungsleden met de trein Göteborg/Stockholm – Kiruna – Abisko. Er rijden ook bussen vanaf Kiruna of zelfs direct vanaf de luchthaven van Kiruna. Naar het zuidelijke Kungsleden via Trondheim met de trein naar Storlien. Of via Stockholm eveneens met de trein (hier rijdt ook een nachttrein).

Beste reistijd: van juni tot september

Zwaarte en vereisten: dit pad is goed geschikt voor beginnende trekkers. Een eenvoudige wandeltocht door een gevarieerd landschap, die door de opeenvolging etappes toch lastig kan worden. Al naargelang van de etappe moeten ook heel wat hoogtemeters overwonnen worden. De wandelaars moeten erop voorbereid zijn om ijskoude beken en rivieren, soms met een behoorlijk sterke stroming, te doorwaden. Daarom is het noodzakelijk een extra paar schoenen mee te brengen dat geschikt is om door water te lopen.

Eet- en slaapgelegenheid: af en toe kunt u in de hutten eten en drinken kopen, maar dat hangt van het seizoen af. Check absoluut van tevoren welke hutten er geëxploiteerd worden op het moment van uw reis. Een tent hebt u

alleen nodig als de hutten volgeboekt zijn – reserveren is de boodschap. Voor het traject Kvikkjokk – Jäkkvik – Ammannäs is in ieder geval een tent nodig, omdat er in deze regio niet voldoende hutten zijn.

Niet te missen: de meditatieplek op de eerste etappe vanuit Abisko. Bij de marmergroeven en niet ver van het wegrestaurant loopt het pelgrimspad Dag Hammarskjöldsleden langs het Kungsleden. Op de meditatieplaats is een in steen gebeiteld citaat van de voormalige VN-secretaris-generaal Dag Hammarskjöld uit zijn boek *Merkstenen* te zien.

De wandelwegen zijn over het algemeen goed bewegwijzerd (boven). Schijnt de zon, dan is een pauze precies wat u nodig hebt (onder).

Jordanië

Via de rotsstad Petra naar Wadi Rum

Soms is met weinig woorden alles gezegd. Bij het aanschouwen van de rotsstad Petra was Lawrence of Arabia ronduit overweldigd: ‘Petra is de prachtigste plek ter wereld.

Elke beschrijving is zinloos, want ze doet geen recht aan de werkelijkheid.’

Laten we dan maar zelf naar Petra trekken om deze antieke stad te voet te ontdekken!

INFORMATIE OVER DE ROUTE

Afstand: 65 km

Duur: 11 dagen

Hoogtemeters: circa 600

Etappes:

- Mujib-natuurreservaat – Feynan: 6 tot 8 uur
- Feynan – Mteir Elriz: 6 tot 7 uur
- Mteir Elriz – Shekaret Msayed: 5 tot 6 uur
- Shekaret Msayed – Beida: 4 tot 5 uur
- Beida – Petra: 8 km (korte transfer)
- Petra: 7 uur
- Petra – Wadi Rum: 3 uur (inclusief transfer)
- Wadi Rum: 3 dagen trekking, 6 uur per dag
- Transfer naar Akaba

Slechts weinig wandelbestemmingen zijn zo veelzijdig als Jordanië. Dat lijkt verbazingwekkend, want het land is nu eenmaal een woestijnstaat.

Technisch gezien zijn de trektochten dan wel relatief eenvoudig, maar in de woestijn gelden andere criteria dan afstand en hoogte: hier is de temperatuur allesbepalend.

Dit land is hoe dan ook echt de moeite waard. Bijzonder fascinerend zijn de eenzame avonden in een tentje in de woestijn, met een sterrenhemel die niet bezoedeld is door het licht van steden. Het is ook spannend om in de mythische voetstappen te treden van Lawrence of Arabia, zonder wie het woestijnlandschap van Wadi Rum wellicht nooit zo bekend was geworden. En ergens onderweg doemt dan ineens de grandioze en zo geroemde rotsstad Petra op. Samen met Wadi Rum behoort Petra tot de bekendste trekpleisters van Jordanië – en voor de meesten zijn dit wellicht de enige bekende attracties van het land. Toch zijn ook het antieke Gerasa, de ruïnes van Umm ar-Rasas, de citadel van Amman of de mozaïeken van Madaba zeker een bezoek waard. En dan is er nog Akaba, het snorkel- en duikparadijs aan

de Rode Zee. Maar we kunnen natuurlijk maar één ding tegelijk doen.

Jordanië ligt midden in een woelige regio. Het land grenst aan de Palestijnse autonome gebieden, Syrië, Irak, Israël en Saudi-Arabië. De meest conflictvrije grens is ook de aangenaamste: de kuststrook aan de Rode Zee, tegenover Egypte. Dit Arabische, maar niettemin westers georiënteerde land probeert zich zo ver mogelijk te houden van de oorlogsverwikkelingen. Sinds 1952 is Jordanië een constitutionele monarchie; de koning is zowel staatshoofd als opperbevelhebber van de strijdkrachten. In deze monarchie zijn individuele wandelingen in principe mogelijk. Of dit ook raadzaam is, is een andere vraag. U wordt immers geconfronteerd met verschillende uitdagingen: zich oriënteren, aan voedsel geraken en vooral inschatten of men voldoende water bijheeft voor meerdere dagen ...

De planning is niet vanzelfsprekend, en dan hebben we het nog niet eens over de veiligheid

gehad. Trekkers zijn daarom meestal op georganiseerde tours aangewezen, al is het aanbod van tochten die beantwoorden aan de kwaliteitsvereisten van individuele reizigers beperkt. Veelal worden de toeristen van de ene hotspot naar de andere gereden, van waaruit dan dagtochten worden georganiseerd. Een alternatief is de hier beschreven tour, die sommige touroperators in hun aanbod hebben opgenomen. Er wordt alleen gebruikgemaakt van vervoer als het echt niet anders kan. Trekkers die een zo individueel mogelijke formule wensen, vinden hun gading bij regionale aanbieders, die hun tochten eventueel aanpassen aan individuele behoeften.

Dergelijke tochten horen bij dit soort reizen. Al op de eerste dag na aankomst in Amman wordt het spannend. De dagetappe begint aan de Dode Zee, het laagste punt van de aarde. De wandeltocht voert langs de prachtige Malagi Trail, waar bij hoge waterstand bepaalde stukken al zwemmend moeten worden afgelegd. Bij een 20 meter hoge waterval kunt u ofwel abseilen of helemaal om de plek heen lopen, maar in dat laatste geval moet u wel 2 tot 3 uur extra tijd uittrekken. Na een transfer en een overnachting in een tent in Wadi Araba volgt een etappe van 12 kilometer – die echter 6 tot 7 uur in beslag neemt – naar Petra. De verlaten stad met haar lange, bewogen geschiedenis bereikt u pas na nog eens twee dagen wandelen door prachtige woestijnlandschappen en over bergkammen, waarbij telkens in tenten wordt overnacht.

De voormalige hoofdstad van de Nabateërs is sinds 1985 Unesco-werelderfgoed en werd opgenomen in de lijst met 'zeven nieuwe wereldwonderen'. Na conflicten met de Romeinen en later ook met de Arabieren werd de site verlaten.

In Wadi Rum loopt u over stenen bogen (linksboven) en duinen (linksmidden) of door rotskloven (linksonder).

Bovendien werden de bewoners getroffen door ettelijke aardbevingen. In de daaropvolgende eeuwen stortte het grootste deel van de woongebouwen in; alleen de oude graven en een deel van de tempels bleven bewaard. Toch werd de stad vergeten, om pas in 1812 te worden herontdekt door de Zwitser Jean Louis Burckhardt. Omstreeks 1930 werd Petra een toeristische trekpleister. Vandaag de dag is de stad met zijn monumentale, uit de rots gehouwen gevels een van de belangrijkste bronnen van inkomsten van Jordanië. In bussen worden honderden toeristen die een cruise maken op de Rode Zee voor een daguitstapje naar Petra gebracht. Voor de trekkers zit er zodoende niets anders op dan vroeg op te staan om rustig van al dat moois te genieten, voor de site wordt ingepalmd door busladingen toeristen. Na een siësta, en wanneer het middagbuffet de toeristen weer naar de bus lokt, loont het moeite om Petra nog een tweede keer te bezoeken. Om in alle rust zo veel mogelijk te kunnen zien, is het geen slecht idee om nog een tweede dag te plannen.

Het laatste deel van de trektocht loopt door de meest legendarische droge rivierbedding ter wereld: Wadi Rum. Door erosie werd de rode zandsteen gepolijst tot de haast artistie-

Fascinerend: het rotslandschap van Wadi Rum (rechts: de Burrah Canyon; de Jebel Qatar). Een geplaveide weg loopt naar de in de rots gehouwen necropolis van Petra (boven).

ke vormen van vandaag. Cinefielen denken hier natuurlijk in de eerste plaats aan de Brit Thomas Edward Lawrence, de legendarische 'Lawrence of Arabia'.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd hij door de Britse regering als geheim agent uitgezonden om samen met rebellen de Arabische opstand tegen het Osmaanse Rijk te organiseren. Tijdens de opstand in 1917-1918 werd hij hier in Wadi Rum gestationeerd. Hij beschreef zijn werk in zijn boek *De zeven zuilen van wijsheid*, een werk dat achteraf heel omstreden werd. Het was bovendien geen financieel succes; pas twee verkorte versies later en onder de nieuwe titel *Opstand in de woestijn* bereikte het wel een groot publiek. Zijn status van legende kreeg Lawrence, die in 1935 overleed, dankzij de filmklassieker uit 1962. Wadi Rum was een van de locaties voor de 3 1/2 uur durende kaskraker die zeven Oscars won.

Voor wandelaars is de buitengewone schoonheid van dit landschap ook nu nog een ware

ontdekking. Vooral het contrast bij zonsopgang tussen het rode zand, de donkere kliffen en de lichte zandsteen is ronduit uniek. Het hele landschap lijkt aanvankelijk grijs te zijn, maar de snel opkomende zon zorgt voor een uniek kleurenschouwspel. Even fascinerend zijn de wandeltochten tijdens de volgende dagen, over duintoppen en zandplateaus te midden van de bergen. Als u wilt, kunt u ook het hoogste punt van Jordanië beklimmen, de Jebel Um Adaami. De meeste tours bieden deze 1830 meter hoge berg slechts als optie aan. Na vier dagen wan-

delen in de woestijn zijn de trekkers vaak blij dat ze niet nog een inspanning moeten leveren. Wat u echter niet mag missen, zijn de fascinerende rotsbruggen Jebel Burdah en Jebel Umm Fruth, die door wind en water uit de zachte steen werden gehouwen.

Nog een tip voor u zich naar de luchthaven van Akaba – en weer naar de realiteit – begeeft: een bijzondere ervaring die u zich na een zo spectaculaire en vermoeiende trektocht niet zou mogen ontzeggen, is een ballonvaart boven Wadi Rum, waarop u terugblijkt op de enorme afstand die u hebt afgelegd en op het mooie landschap dat u in de afgelopen dagen hebt doorkruist.

Bedoeïenen trekken met hun kamelen door de woestijn (rechtsboven). Een rotsbrug over de Jabal Burdah (rechtsonder). Links: op de Jebel Um Adaami.

Umm ar-Rasas

Op de weg van Amman naar Wadi Rum moet u beslist even stoppen in Umm ar-Rasas. Het zo goed als vierkante ruïneveld en de voormalige naam *Kastron Mefa'a* doen vermoeden dat dit een Romeins militair kamp moet zijn geweest, dat zich in de loop van de 5de eeuw ontwikkelde tot een stad. Uit deze tijd stammen de vele kerken, waarvan men er tot nu toe een dozijn heeft blootgelegd. Bezienswaardig zijn de mozaïeken van een basiliek die gewijd is aan de martelaar Stefanus. De mozaïeken dateren volgens het opschrift van 756 – toen de Omajjaden de islam reeds in de regio geïntroduceerd hadden. De mozaïeken vormen een topografische afbeelding van de regio, onder meer met het noordelijk gelegen Madaba en Amman. Waarschijnlijk moesten deze afbeeldingen aantonen dat dit deel van Jordanië oorspronkelijk een belangrijk christelijk gebied was. Twee opvallende vierhoekige torens zijn zeldzame overblijfselen van de in de 5de eeuw vooral in Syrië verspreide traditie van stylieten of pilaarheiligen.

In de Stefanuskerk in Umm ar-Rasas kunt u mozaïeken bewonderen (boven).

Rotsnecropolis en ruïnes van Petra

Een highlight tijdens de tocht is het bezoek aan de antieke stad Petra. De door de Unesco beschermde site kent een fascinerende en bewogen geschiedenis. Als hoofdstad kozen de Nabateeërs in 169 voor Christus een door de natuur beschermde plek uit: de rotsachtige dalketel van Wadi Musa, die zich verstopt achter de nauwelijks enkele meters brede maar 200 meter diepe kloof van Siq. De meest imposante bouwwerken van Petra zijn de gigantische, in de rots gehouwen graven, waarvan de façades met hun kolossale zuilen, kroonlijsten en puntgevels een indrukwekkend wisselspel vormen van traditionele Arabische en hellenistische architectuur. De rijkversierde grafmonumenten doen vermoeden dat de Nabateeërs geloofden in een leven na de dood. Petra werd in 106 door de Romeinen bezet en in de 3de eeuw een Romeins municipium. In de 4de eeuw kreeg de stad als hoofdstad van de provincie Palaestina Tertia de bisschopszetel. In het stadscentrum stapt men vandaag de dag over een Romeinse weg en door een triomfboog.

De gigantische rotsgraven van Petra (rechts) fascineren de bezoekers.

INFORMATIE OVER DE TOCHT

Heen- en terugreis: met het vliegtuig reist u naar de Jordaanse hoofdstad Amman. Op de luchthaven halen de touroperators hun gasten af.

Beste reistijd: de zomermaanden zijn vanwege de grote hitte niet geschikt voor een bezoek. De beste periode is van oktober tot april.

Zwaarte en vereisten: technisch gezien is de tocht weliswaar niet moeilijk, maar de lange wandeltijden en vooral de hitte maken de tocht behoorlijk zwaar. Vooral op de vele rotsachtige paden zijn tredzekerheid en zeer goed schoeiessel absoluut noodzakelijk.

Eet- en slaapgelegenheid: de touroperators organiseren ofwel onderdak in bedoeienendorpen of zorgen voor tenten. Verwacht geen al te groot comfort. In de grote steden zijn hotels van alle prijsklassen beschikbaar. Het eten onderweg is het typische eten van het land.

Niet te missen: het Koninklijke Automuseum in Amman

De Jordaanse koning is niet alleen fan van *Star Trek*, maar net zoals zijn vader en grootvader verzamelt hij auto's (onder).

Fotoverantwoording

Afkortingen:
C = Corbis, G = Getty, M = Mauritius

Cover vooroor: Olga Danylenko/Shutterstock, Nickolay Vinokurov/Shutterstock, saiko3p/Shutterstock, cover rug: FS Stock/Shutterstock, cover achteraan: Jens Ottoson/Shutterstock, Skreidzeleu/Shutterstock
P. 2/3 M/Novarc, P. 4/5 G/Tomas Zrna, P. 8/9 G/Lzf, P. 10/11 G/JohnCrux, P. 12/13 Look/Andreas Strauß, P. 14 G/Ted Levine, P. 15 G/subtik, P. 15 M/Manfred Valentin Ramminger, P. 16 M/Novarc, P. 16 M/Dirk Bleyer, P. 16/17 Look/David Köster, P. 16/17 M/Andreas Werth, P. 17 M/Olaf Krüger, P. 17 G/Pedre, P. 18 Look/David Köster, P. 18 C/Arctic-Images, P. 21 M/Cody Duncan, P. 21 Look/Aurora Photos, P. 21 M/Stefan Arendt, P. 22 G/Schlenz, P. 22/23 Look/Sabine Lubenow, P. 22/23 G/JohanSjoland, P. 23 C/Paul Souders, P. 24 Look/Sabine Lubenow, P. 24 Look/Tobias Richter, P. 24 G/Hans Strand, P. 25 G/John Images, P. 25 G/John Images, P. 26 M/Alamy, P. 27 G/Ray Wise, P. 27 G/Southern Lightscapes, P. 28 G/John Cardasis, P. 28/29 G/Kathy Collins, P. 28/29 G/Victoria Wilkinson Brownless, P. 29 C/Jason Friend, P. 29 M/Alamy, P. 30 C/Arnaud Bertrande, P. 30 Look/RobertHarding, P. 33 M/Alamy, P. 33 G/Paul Fram, P. 33 M/Alamy, P. 34 G/35 G/Andrew Ray, P. 34/35 M/Chris Warren, P. 35 M/Alamy, P. 35 M/Alamy, P. 36 G/Michael Roberts, P. 36 G/Nirian, P. 36 G/Robin Bush, P. 37 Look/Thomas Stankiewicz, P. 37 M/Alamy, P. 38 Look/Travel Collection, P. 39 M/Markus Lange, P. 39 Look/Daniel Schoenen, P. 40 M/Alamy, P. 40 M/Jürgen Wackenhut, P. 40/41 M/imageBROKER, P. 40/41 M/Andreas Vitting, P. 40/41 M/Jürgen Wackenhut, P. 41 Look/Brigitte Merz, P. 41 C/Heinz Kühnbauch, P. 42 Look/Daniel Schoenen, P. 42 Look/RobertHarding, P. 45 Look/Tobias Richter, P. 45 M/Rainer Waldkirch, P. 46/47 M/Rene Matthes, P. 46/47 C/Grand Tour Collection, P. 47 M/Hwo, P. 47 M/Martin Siepmann, P. 47 Look/Andreas Strauß, P. 48 G/Thanapol Toninikorn, P. 48 Look/Maya Karkalicheva, P. 48 Look/Günther Bayerl, P. 49 Look/Juergen Richter, P. 49 G/Frank Smout Images, P. 49 M/Alamy, P. 50 M/Paul Williams, P. 50 G/Martin Ruegner, P. 50 C/Agave Calli, P. 50 G/Rilind Hoxha, P. 53 M/Ludwig Mallau, P. 53 M/Go-images, P. 53 G/Michael Rucker, P. 53 M/Markus Kapferer, P. 54 G/Wingmar, P. 54 Look/Jan Greune, P. 54/55 Look/Florian Werner, P. 54/55 G/Wingmar, P. 55 Look/Thomas Stankiewicz, P. 56 M/Alamy, P. 56 Look/Andreas Strauß, P. 56 M/Michael Dietrich, P. 57 Look/Andreas Strauß, P. 58 M/Markus Lange, P. 59 Look/Jan Greune, P. 59 Look/Florian Werner, P. 60 M/Alamy, P. 60 M/Alessandra Sarti, P. 60 Look/ClickAlps, P. 61 Look/Heinz Wohnner, P. 61 C/Gregor M. Schmid, P. 61 C/Adam Woolfitt, P. 61 G/Andreas Strauß, P. 61 G/Achim Thomae, P. 62 Look/Franz Marc Frei, P. 62 G/Alexander Spatar, P. 63 Look/Andreas Strauß, P. 64 M/Alamy, P. 65 M/Alamy, P. 65 G/Genyphyr Novak, P. 65 M/Alamy, P. 66/67 G/Spaces Images, P. 66/67 M/Alamy, P. 67 Look/age, P. 67 Look/Sabine Bunterg, P. 68 M/Alamy, P. 68 G/clubfoto, P. 69 M/Alamy, P. 69 M/Gilles Lansard, P. 70 G/Chris Mellor, P. 71 Look/Photonestop, P. 71 G/Chris Mellor, P. 72 G/Guenther Fischer, P. 72 M/Alamy, P. 72/73 M/Jean-Francois Hagenmuller, P. 73 M/Manfred Mehlig, P. 73 G/JTB Photo, P. 74 C/Michele Falzone, P. 74 Look/Tobias Richter, P. 75 Look/RobertHarding, P. 77 Look/Andreas Strauß, P. 77 Look/Andreas Strauß, P. 77 Look/Andreas Strauß, P. 78 G/Hwo, P. 78 C/Guido Cozzi, P. 78/79 G/Dieter Meyrl, P. 78/79 Look/Helmuth Rier, P. 80 Look/Lukas Furlan, P. 80/81 Look/Tobias Richter, P. 80/81 G/Gehring, P. 81 M/Alamy, P. 82 G/Stefano Rossi, P. 82 C/Dr. Wilfried Bahnmüller, P. 82 G/Juergen Sack, P. 84 G/Maremagnum, P. 85 G/Wladimir Gorelov, P. 85 M/Alamy, P. 86 Look/Photonestop, P. 86 G/Razvan, P. 86/87 G/Danilo Antonini, P. 86/87 G/Sonja Jordan, P. 86/87 C/Grand Tour Collection, P. 88 M/Alamy, P. 88 G/Pierre Oge-

ron, P. 88 M/Alamy, P. 90 Look/Andreas Strauß, P. 91 Look/Andreas Strauß, P. 91 Look/Andreas Strauß, P. 92 Look/Andreas Strauß, P. 92/93 Look/Andreas Strauß, P. 92/93 Look/Andreas Strauß, P. 93 Look/Roetting+Pollex, P. 94 Look/Dirk Steu-erwald, P. 94 Look/Andreas Strauß, P. 95 M/Dirk Renck-hoff, P. 97 Look/age, P. 97 G/Domingo Leiva, P. 97 G/Mar-tin Zalba, P. 98 Look/age, P. 98 M/age, P. 98/99 Look/Juergen Richter, P. 98/99 G/Domingo Leiva, P. 98/99 Look/Brigitte Merz, P. 99 Look/Juergen Richter, P. 100 Look/Juergen Richter, P. 100 C/Roberto Rosano, P. 100 Look/Juergen Richter, P. 101 Look/Juergen Richter, P. 101 M/Alamy, P. 102 G/Salvator Barki, P. 102 M/age, P. 102 G/Herve Hughes, P. 102 Look/Juergen Richter, P. 103 Look/Roetting+Pollex, P. 105 M/Helmut Cornelli, P. 105 Look/Roetting+Pollex, P. 105 G/Gonzalo Azumendi, P. 105 M/Steffen Beuthan, P. 106 G/Tobias Helbig, P. 106 M/Tolo Balaguer, P. 106 G/Tolo Balaguer, P. 106/107 M/Alamy, P. 106/107 M/Pixtal, P. 106/107 Look/age, P. 107 H. & D. Zielske, P. 107 Look/Daniel Schoenen, P. 108 C/Grand Tour Collection, P. 108 M/Chris Seba, P. 111 M/Alamy, P. 111 M/Joerg Reuther, P. 112/113 G/Franck Guiziu, P. 112/113 G/Franck Guiziu, P. 113 M/Raphael Weber, P. 113 M/Alamy, P. 113 M/Bildverlag Bahnmüller, P. 114/115 G/Franck Guiziu, P. 114/115 M/Alamy, P. 115 M/Alamy, P. 115 M/Ian Cumming, P. 116 G/Tony Wheeler, P. 116 M/Alamy, P. 116 M/Alamy, P. 116 G/Andrius Aleksandravicius, P. 119 M/Alamy, P. 119 G/JTB Photo, P. 119 G/Andrius Aleksandravicius, P. 119 M/Alamy, P. 120 G/Ewig 3D, P. 120 M/Thomas Hintze, P. 120 G/Artur Gazda, P. 120/121 Look/RobertHarding, P. 120/121 M/Alamy, P. 121 Look/age, P. 122 Look/The Travel Library, P. 122 Look/age, P. 124/125 Look/Andreas Strauß, P. 126 G/Rob Johnson, P. 127 M/Alamy, P. 127 M/Alamy, P. 127 M/Alamy, P. 128 M/Alamy, P. 128/129 M/Alamy, P. 128/129 M/Arthur F. Selbach, P. 129 G/Ian Cumming, P. 129 G/Nancy Brown, P. 130 C/Guido Cozzi, P. 130 C/Mauricio Abreu, P. 130 G/Symphonie, P. 131 G/Kodiak Greenwood, P. 131 Look/Kay Maeritz, P. 132 G/Ichavel, P. 133 M/Alamy, P. 133 G/Tomas Zrna, P. 134 C/Anup Shah, P. 134 C/Anup Shah, P. 134/135 M/Alamy, P. 136/137 G/Danita Delimont, P. 136/137 M/Christophe Boisvieux, P. 137 M/Martin Zwick, P. 137 M/Alamy, P. 138 M/Stefan Auth, P. 138 Look/RobertHarding, P. 138 M/age, P. 139 G/Andrew Bain, P. 140 G/Guenther Guni, P. 141 G/Pete McBride, P. 141 G/Pete McBride, P. 142 G/Pete McBride, P. 142 G/Pete McBride, P. 142 G/Feargus Cooney, P. 143 C/O. Alamany & E. Vicens, P. 143 G/Nigel Pavitt, P. 143 G/Ignacio Palacios, P. 143 M/Stefan Auth, P. 144 G/Gerard Soury, P. 144 C/Tui De Roy, P. 144 C/Tui De Roy, P. 145 G/Pete McBride, P. 147 M/Martin Zwick, P. 147 G/Martin Zwick, P. 147 Look/Aurora Photos, P. 147 C/Thomas Marent, P. 147 C/Gerry Ellis, P. 147 Look/age, P. 148 M/age, P. 149 Look/Aurora Photos, P. 149 Look/Aurora Photos, P. 149 Look/age, P. 149 M/age, P. 150 G/Feargus Cooney, P. 150 Look/Aurora Photos, P. 150 G/Johnathan Ampersand Esper, P. 153 Look/Aurora Photos, P. 154 M/Alamy, P. 154 G/Jake Norton, P. 154 G/munro1, P. 154 C/Kazuyoshi Nomachi, P. 154/155 C/DILLIC, P. 154/155 M/Alamy, P. 155 Look/Aurora Photos, P. 156 M/Ingo Boelter, P. 156 G/Thomas Marent, P. 156 M/David Oberholzer, P. 156 A/SuperStock, P. 157 G/Nigel Pavitt, P. 158 M/Alamy, P. 159 Look/age, P. 159 M/Alamy, P. 159 M/Alamy, P. 160 G/Majority World, P. 160/161 G/Vincent Grafhorst, P. 160/161 G/Vincent Grafhorst, P. 160/161 G/Hougaard Malan, P. 161 M/Alamy, P. 161 M/Alamy, P. 162 M/Christian Handl, P. 162 G/Media 24 PTY LTD, P. 162 M/Stefan Espenhahn, P. 163 M/Markus Obländer, P. 164 G/Drew Pri-neas, P. 165 G/Cornelia Doerr, P. 165 A/imagebroker, P. 166 G/Martin Harvey, P. 166 G/nambealphoto, P. 166/167 C/Martin Harvey, P. 166/167 C/Martin Harvey, P. 166/167 G/Robert C Nunnington, P. 167 G/Martin Harvey, P. 167 G/Panoramica Images, P. 168 G/Steve Allen, P. 168 G/Panora-mica Images, P. 168 G/David J Slater, P. 168 M/Adolf Mar-tens, P. 171 G/Emil von Maltitz, P. 171 G/George Brits, P.

171 Look/Andreas Strauß, P. 171 M/Roger de la Harpe, P. 172 Look/Andreas Strauß, P. 172 G/Pascale Beroujon, P. 172/173 G/Emil Von Maltitz, P. 172/173 G/Emil Von Maltitz, P. 173 M/Africa Media Online, P. 174 G/Hougaard Malan, P. 174 M/Hougaard Malan, P. 174 G/Martin Harvey, P. 176 G/Achim Thomae, P. 177 G/Geoff Spiby, P. 177 M/Ulrich Doe-ring, P. 178 G/Alexeys, P. 178 M/Reinhard Dirscherl, P. 178/179 C/Jon Hicks, P. 178/179 G/Hougaard Malan, P. 178/179 Look/Aurora Photos, P. 179 G/Jo-Ann Stokes, P. 179 Look/Jan Greune, P. 180 G/Andy Nixon, P. 180 G/Art Wolfe, P. 181 G/Wolfgang Kaehler, P. 182/183 G/Suphanat Wongsanuphat, P. 185 M/Norbert Eisele-Hein, P. 185 Look/Hermann Erber, P. 185 M/Norbert Eisele-Hein, P. 186 M/Alamy, P. 186/187 G/Panoramica Images, P. 186/187 G/Ethan Welty, P. 188 M/Norbert Eisele-Hein, P. 188 M/Alamy, P. 188/189 G/Nikola Milcic, P. 188/189 Look/Hermann Er-ber, P. 189 M/Alamy, P. 190 C/Radius Images, P. 190/191 G/Anton Petrus, P. 190/191 C/Hans P. Szyzka, P. 191 G/Walter Bibikow, P. 192 M/Ian Trower, P. 193 C/Andreas Brandl, P. 193 C/Andreas Brandl, P. 194 G/Lukasz Kurbiel, P. 194 Look/age, P. 194 Look/Design Pics, P. 195 G/Luk-asz Kurbiel, P. 195 G/Suttipong Sutiratanachai, P. 196 G/Lukasz Kurbiel, P. 196 G/Wx Photography, P. 196/197 G/Lukasz Kurbiel, P. 197 C/Mike Kemp, P. 197 G/Nutexzles, P. 198 G/Andreas Brandl, P. 198 C/Andreas Brandl, P. 199 G/John W Banagan, P. 201 Look/age, P. 201 M/Guilem Lo-pez, P. 201 G/Bjorn Holland, P. 201 G/Bjorn Holland, P. 202 M/Alamy, P. 202 G/DanielPrudek, P. 202/203 G/Jean-Phi-lippe Tournut, P. 202/203 G/Guilem Lopez, P. 202/203 G/Bernard Grua, P. 203 M/Martin Kober, P. 203 G/Jean-Phi-lippe Tournut, P. 204 G/Amos Chapple, P. 204 G/Didier Marti, P. 204 M/Alamy, P. 205 M/Jorge Fernandez, P. 206 Look/age, P. 207 G/Punnawit Suwattanun, P. 207 G/Kitti Boonitrod, P. 208 M/Alamy, P. 208 M/Alamy, P. 208 G/Feng Wei, P. 208/209 M/Alamy, P. 208/209 G/Patrick-Poendi, P. 208/209 G/Kitti Boonitrod, P. 209 G/Patrick-Poendi, P. 210 G/Bill Hatcher, P. 210 G/Ace Kvale, P. 210 G/Nadeem Khawar, P. 211 G/Aalrab Sheikh, P. 213 G/Pat Parsons, P. 213 G/Mario Colonel, P. 213 M/Alamy, P. 213 G/Best View Stock, P. 214/215 G/Mr.Anujak Jaimook, P. 214/215 G/Natalia Moroz, P. 214/215 G/miljko, P. 215 G/mamahoooba, P. 215 G/Education Images, P. 216 G/zhaolinghe, P. 216 C/Jeff Tzu-cho Lin, P. 216 C/Blaine Harrington III, P. 216 C/Blaine Harrington III, P. 217 G/Glen Allson, P. 219 G/Tim Hughes, P. 219 G/Yury Taranik, P. 219 M/Alamy, P. 220 M/Alamy, P. 220 G/Feng Wei, P. 220 G/Feng Wei, P. 221 G/Johnathan Ampersand Esper, P. 221 G/Richard I'Anson, P. 222/223 G/Westend61, P. 222/223 G/Pakawat Thongcharoen, P. 222/223 G/Paul Biris, P. 223 G/Frank Bienewald, P. 223 G/Frank Bienewald, P. 224 G/Jeremy Woodhouse, P. 224 M/Alamy, P. 224 Look/age, P. 226 G/Charlie Loram, P. 227 M/Alamy, P. 227 M/Alamy, P. 228 M/Alamy, P. 228/229 G/Vegard R. Stenerud, P. 228/229 G/Damian Turski, P. 229 G/IndiaPictures, P. 230 M/Stefan Auth, P. 230 Look/age, P. 230 G/Sayid Budhi, P. 231 G/Travel Ink, P. 233 Look/age, P. 233 M/Alamy, P. 234 Look/RobertHarding, P. 234 G/Kerry Whitworth, P. 234/235 Look/Design Pics, P. 234/235 G/Alex Treadway, P. 235 M/Alamy, P. 236 G/Richard I'Anson, P. 236 G/Diana Mayfield, P. 236 G/Rune Johansen, P. 237 G/Richard I'Anson, P. 238 M/Alamy, P. 239 G/Jochen Schlenker, P. 239 G/Raung Binaia, P. 240 G/Azam Alwi, P. 240 G/Laury Ishak, P. 240 G/Abdul Aziz, P. 240/241 G/Abdul Aziz, P. 240/241 G/Pa-thara Buranadilok, P. 241 G/Pawopa3336, P. 242 G/Creati-vity borderless, P. 242 G/Andras Jancsik, P. 242 G/Lau-ryn Ishak, P. 243 M/Alamy, P. 244 M/Alamy, P. 245 M/Alamy, P. 245 M/Alamy, P. 245 M/Alamy, P. 246 M/Alamy, P. 246 M/Alamy, P. 246/247 M/Alamy, P. 246/247 M/Alamy, P. 247 M/Alamy, P. 247 M/Alamy, P. 248 M/Alamy, P. 248 M/Alamy, P. 249 M/Alamy, P. 250/251 G/Beachchic Photography, P. 252 G/David Nunuk, P. 253 G/Danita Delimont, P. 253 G/Nick Fitzhardinge, P. 253 G/Ethan Welty, P. 254 G/Dan McCulloch, P. 254 M/Kirke-dall-Spring, P. 254 G/Joshita Delimont, P. 254/255 M/Ala-

my, P. 254/255 G/Ethan Welty, P. 255 C/Hiroya Minakuchi, P. 255 G/Chris Cheadle, P. 256 C/Mike Grandmaison, P. 256 C/Rolf Hicker, P. 256 G/Michael Wheatley, P. 257 G/Danita Delimont, P. 257 G/Momatiuk - Eastcott, P. 259 M/Russ Bishop, P. 259 M/Jim West, P. 260 M/Alamy, P. 260 G/Wade Eakle, P. 260/261 Look/age, P. 260/261 G/Witold Skrypczak, P. 260/261 G/Jeffrey Pang, P. 261 C/Michael T. Sedam, P. 261 C/Ron Watts, P. 262 C/Jon Hicks, P. 262 C/Gerhard Zwerger-Schoner, P. 264 G/Yevgen T-mashov, P. 265 C/Radius Images, P. 265 G/The Washing-ton Post, P. 265 M/Alamy, P. 266 Look/Aurora Photos, P. 266/267 G/Panoramica Images, P. 266/267 Look/Andreas Strauß, P. 268 M/Alamy, P. 268 M/Alamy, P. 269 C/David Kadlubowski, P. 271 G/Joel Carillet, P. 271 G/Cappi Thompson, P. 271 M/Jerry & Marcy Monkman, P. 272 M/Alamy, P. 272 G/Dave Allen, P. 272 G/Beachcotta-gePhotography, P. 273 G/Danita Delimont, P. 273 G/Ray-mond Gehman, P. 274 C/Richard Wear, P. 274 G/Beachco-tagePhotography, P. 274 G/Portland Press Herald, P. 275 G/Robert Cable, P. 275 C/Frank Burek, P. 275 G/Eastcott Momatiuk, P. 276 C/Jim Richardson, P. 276 C/Ocean, P. 277 M/Jerry & Marcy Monkman, P. 278 G/Jeffrey A. Cable, P. 279 Look/Design Pics, P. 279 M/Alamy, P. 280 Look/Design Pics, P. 280 M/Alamy, P. 280/281 M/Alamy, P. 280/281 G/Michael, P. 281 Look/Design Pics, P. 282 G/Danita Delimont, P. 282 M/Pacific Stock, P. 283 M/Alamy, P. 284 M/Alamy, P. 285 M/Alamy, P. 285 G/Thierry Monasse, P. 285 Look/Minden Pictures, P. 286 M/Alamy, P. 286 M/Alamy, P. 286 G/Thierry Monasse, P. 286 G/Hubert Ayasse, P. 286/287 M/Alamy, P. 287 C/Jane Sweeney, P. 288 C/Minden Pictures, P. 288 C/Minden Pictures, P. 288 C/Minden Pictures, P. 289 M/Alamy, P. 290 M/Alamy, P. 291 G/dimarik, P. 291 C/Colin Monteath, P. 292 M/Alamy, P. 292 G/Galen Rowell, P. 292/293 C/Patrick J. Endres, P. 292/293 G/OGphoto, P. 294 G/Matthias Schickhofer, P. 294 M/Alamy, P. 294/295 G/Science Photo Library, P. 294/295 G/Science Photo Library, P. 294/295 Look/Ro-bertharding, P. 295 C/R. Ian Lloyd, P. 295 G/JTB Photo, P. 296 M/Matthew Williams-Ellis, P. 296 M/Alamy, P. 296 G/Myll Desai, P. 298 M/Alamy, P. 299 Look/Minden Pictu-res, P. 299 G/Ignacio Palacios, P. 300 M/Alamy, P. 300 Look/age, P. 300/301 C/Martin Harvey, P. 300/301 M/Ala-my, P. 301 G/Joel Sartore, P. 302 G/annaor, P. 302 G/Davi-dionut, P. 304 G/Cuan Hansen, P. 305 G/Tan Yilmaz, P. 305 G/Tan Yilmaz, P. 306 M/Alamy, P. 306 M/Alamy, P. 306/307 C/Simon Montgomery, P. 306/307 M/Robert Seitz, P. 307 C/Joel McDonald, P. 308 G/George Kalouzis, P. 308 G/Diego Grandi, P. 309 Look/Design Pics, P. 310 G/Pawel Gail, P. 311 G/Stuart Black, P. 311 Look/RobertHarding, P. 311 G/Ignacio Palacios, P. 312 M/Alamy Images Ltd., P. 312/313 Look/Heinz Wohnner, P. 312/313 G/rifax, P. 313 G/Ignacio Palacios, P. 314 G/Thienthonghai Worachath, P. 314 C/Christian Vorhofer, P. 315 M/Alamy, P. 316/317 G/Papar-ivin Tanupatarachai, P. 318 Look/age, P. 319 G/Jiang Yu, P. 319 Look/Don Fuchs, P. 319 G/Kat Clay, P. 320 Look/age, P. 320 G/Sara Winter, P. 320 G/Stoneography, P. 320/321 C/Ocean, P. 320/321 G/Mark Daffey, P. 321 Look/age, P. 322 G/Tom Puit, P. 322 G/Tom Puit, P. 323 G/Kerrick Ja-mes, P. 324 G/Andrew Merry, P. 325 G/Viktor Posnov, P. 325 G/UG, P. 326 M/Alamy, P. 326 G/Andrew Bain, P. 326/327 M/Ingo Boelter, P. 326/327 G/Viktor Posnov, P. 326/327 M/Alamy, P. 327 Look/Guenther Bayerl, P. 328 Look/Guenther Bayerl, P. 328 Look/Guenther Bayerl, P. 329 M/Christian Handl, P. 329 M/Christian Handl, P. 330 G/Valentin Weinhäupl, P. 331 M/Alamy, P. 332 M/Alamy, P. 332/333 G/Tom Puit, P. 332/333 G/Valentin Weinhäupl, P. 333 Look/ Karl Joaentges, P. 334 G/, P. 334 C/Colin Monteath, P. 336 G/Martin Maun, P. 337 M/RobertHarding, P. 337 G/MartinM303, P. 338 Look/age, P. 338 G/Christian Kober, P. 338/339 G/naruedom, P. 338/339 G/naruedom, P. 339 C/Colin Monteath, P. 339 C/Douglas Pearson, P. 340 G/Lo-renzo Montezemolo, P. 340 G/Byron Tanaphol Prukston, P. 341 G/Grahame McConnell.

Colofon

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Als u opmerkingen of vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met onze redactie: redactie.toerisme@lannoo.com.

Tekst: Andrea Lammert & Gerhard von Kapff. Außerdem: Anke Benstem, Robert Fischer, Peter Gutmann, Silke Haas, Julia Ingala, Anja Kauppert, Claudia Lensch, Kerstin Majewski, Dr. Christian Nowak, Iris Ottinger, Claudia Penner, Reinhard Pietsch, Dörte Saße, Iris Schaper, Daniela Schetar, Eckard Schuster, Jakob Strobel y Serra

Vertaling: Stijn Deblauwe

Opmaak en cover: Peter De Bock

Oorspronkelijke titel: The World Trekking Book

© Kunth Verlag GmbH & Co. KG, München, Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2018

© Cartografie: Kunth Verlag GmbH & Co. KG

D/2018/45/417 – NUR 510

ISBN 978 94 014 5024 9

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons werd verstrekt door derden. Indien die informatie onjuistheden bevat, kan Lannoo daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.